

Nr 143.

Av herr **Edberg**, om vissa e. o. befattningshavares vid centrala flygverkstaden å Malmen avlöningsförhållanden.

Vid centrala flygverkstaden å Malmen, Malmslätt, funnos vid tillkomsten av 1928 års avlöningsreglemente (SFS 215/1928) tre stycken kontraktsanställda tjänstemän med Linköping (dyrort D) som bostadsort och med förmåner motsvarande SFS 270/1925 dyrort C (Malmslätt). Vid av myndigheterna företagen inplacering av vissa tjänstemän den 1 januari 1930 jämlikt SFS 215/1928 befanns det, att det nya reglementets tjänsteförteckning och lönegrader voro så knappt tilltagna, att dessa ej kommo att täcka berörda tjänstemäns förutvarande löneförmåner, varför desamma som kompensation tillerkändes personliga lönetillägg.

Såsom av övergångsbestämmelserna i 1928 års kungörelse framgår, åsyftar det personliga lönetillägget att förhindra, att en befattningshavare genom övergång till den nya lönestaten lider minskning i de löneförmåner, som han enligt tidigare löneplan skulle ha åtnjutit. Med anledning därav begärdes och erhöles Kungl. Maj:ts tillstånd genom kungl. brev den 19 december 1930 att ifrågakarande tjänstemän ej skulle gå i mistning av den rätt till avlöningsförhöjning, inberäknat dyrtidstillägg, som skolat tillkomma dem, därest berörda anställningsavtal (SFS 270/1925) alltjämt varit för dem gällande.

Samtlig personal, som ifrågakom vid denna inplacering, avlönedes därvid efter Malmslättis dyrortsgrupp. Då den militära personalen åtnjöt lön efter Linköpings dyrort vid bosättning därstädes, begärde den extra ordinarie personalen den 19 juli 1933 hos kungl. flygförvaltningen att erhålla samma förmån. Denna ansökan avslogs emellertid av flygförvaltningen, varefter ärendet överklagades i kungl. kammarrätten. Kammarrätten undanröjde den 9 september 1936 flygförvaltningens beslut.

Med stöd av kungl. brev tillerkände också senare flygförvaltningen e. o. tjänstemän, vilka ej kunnat erhålla bostad i Malmslätt, rätt att erhålla lön efter den ortsgrupp, vartill Linköping hänfördes. Beträffande ovan nämnda tre tjänstemän, vilka kommit i åtnjutande av personliga lönetillägg, föreskrev flygförvaltningen dock i skrivelse av den 23 oktober 1936, att »skolande emellertid i sålunda beräknad lön inbegripas, vad därå belöper av eventuella till vederbörande utbetalade personliga lönetillägg».

Genom denna klausul minskades ovan nämnda tre tjänstemäns personliga tillägg med motsvarande belopp, varmed deras avlöning ökades på grund av

dyrortsuppflyttningen. De erhöilo sålunda ej den reella löneökning, vilken de voro berättigade till och som tillkom samtliga övriga e. o. tjänstemän bosatta i Linköping.

Ehuru invändningar givetvis omedelbart voro att göra mot denna flygförvaltningens begränsning av Kungl. Maj:ts medgivande, har detta ej tidigare skett, då utgången av en i riksdagen framförd motion i liknande fråga (motion nr 4/1941) först ville inväntas. Sedan denna motion numera bifallits av riksdagen den 10 juni 1941, »att de extra ordinarie tjänstemän vid försvarsväsendet, vilka vid övergång till avlöningsbestämmelserna i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) erhöilo personligt lönetillägg till förhindrande av löneminskning, men som sedermera vid Karlskronas uppflyttning från D- till E-ortsgruppen fått det personliga lönetillägget minskat med retroaktiv verkan, förklaras icke skola på grund av förläggningssortens uppflyttning till högre ortsgrupp lida minskning i dem tillerkänt personligt lönetillägg» har genom Försvarets civila tjänstemannaförbund framställning gjorts till Kungl. Maj:t den 2 juni 1943 med underdånig anhållan, att till nämnda tre tjänstemän måtte utbetalas de belopp, varmed deras personliga lönetillägg minskats med anledning av att de fått räkna Linköping (dyrort E) som stationeringsort.

Över denna framställning har flygförvaltningen i underdånigt utlåtande av den 13 juli 1943 yttrat, »att bifall till den förevarande framställningen skulle innebära, att befattningshavare i fråga erhöile en förmånligare ställning än andra i samma lönegrad, utan att ett sådant förhållande nödvändiggöres för undvikande av minskning i tidigare åtnjuten avlöning».

En sådan inställning som den av flygförvaltningen här intagna får anses rent felaktig, då vederbörande likaväl som övriga tjänstemän skola komma i åtnjutande av den löneökning, vartill Kungl. Maj:t givit sitt medgivande. Detta har också, trots flygförvaltningens inställning, även delvis skett genom att berörda tjänstemän slutligen kommo att retroaktivt tillerkännas den provisoriska avlöningsförstärkningen av 11 kr. per månad utan minskning av det personliga tillägget, sedan framställning därom gjorts.

Den förmånligare löneställning, vartill dessa tjänstemän voro berättigade, var ju avsedd att kvarstå, alldenstund de icke skulle gå i mistning av dem tillkommande löneförmåner enligt tidigare nämnt kungl. brev den 19 december 1930. Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, har för övrigt vid liknande tillfälle anfört i motiveringen till Kungl. Maj:ts proposition nr 293/1939 bland annat följande: »För egen del anser jag billighetsskäl tala för att befattningshavare, som vid tillkomsten av det provisoriska dyrortstillägget ägt uppbära personligt lönetillägg, icke skola på grund av det förra tillägget lida minskning av det senare och således uteslutas från den kompensation för relativt sett höjda levnadskostnader, vilken det provisoriska dyrortstillägget avsett att bereda.»

I underdånigt utlåtande av den 24 september 1943 har försvarsväsendets löne-

nämnd erinrat, att »eftersom nyssnämnda befattningshavare voro bosatta i Linköping redan vid tiden för deras antagande till extra ordinarie tjänstemän, kom medgivandet att räkna Linköping såsom stationeringsort att för dem medföra en reell löneökning. Hade detta medgivande förelegat vid tidpunkten för extra ordinarie-blivandet, skulle de personliga lönetilläggen beräknats med utgångspunkt från den högre lön, som i sådant fall tillkommit dem».

Gentemot denna teori kan genmätas, att hade vid tidpunkten omedelbart före extra ordinarie-blivandet deras avlöning beräknats med utgångspunkt från den högre dyrorten Linköping i så väl vad avser avlöning efter föregående kontrakt SFS 270/1935 som SFS 215/1928, hade någon minskning i de personliga lönetilläggen ej kunnat ifrågakomma vid dyrortsuppflyttningen den 1 juli 1933.

På grund av ovan nämnda utlåtanden från flygförvaltningen och försvarets lönenämnd har Kungl. Maj:t den 15 oktober 1943 avslagit den av Försvarets civila tjänstemannaförbund gjorda framställningen.

Enligt riksdagens skrivelse nr 443/1939, godkänd den 15 juni 1939, säges beträffande icke-ordinarie tjänstemän med personligt lönetillägg och med Stockholm som förläggningsort »att riksdagen således intet har att erinra mot att de extra ordinarie tjänstemän vid försvarsväsendet, vilka vid övergång till avlöningsbestämmelserna i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) erhöilo personligt lönetillägg till förhindrande av löneminskning men som vid tillkomsten sedermera av det provisoriska dyrortstillägget fått det personliga lönetillägget minskat, med retroaktiv verkan förklarats icke skola på grund av det provisoriska dyrortstillägget lida minskning i dem tillerkänt personligt lönetillägg».

I motion nr 4 av den 16 januari 1941 yrkades »att riksdagen måtte medgiva, att de extra ordinarie befattningshavare, vilka enligt övergångsbestämmelserna i kungl. kungörelsen av den 22 juni 1928 med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet efter den 1 april 1931 uppburit personligt lönetillägg och som hava Karlskrona till förläggningsort, skola äga att, räknat från och med den 1 april 1931 — utan att det personliga lönetillägget därför minskas — uppbära E-ortstillägg enligt de bestämmelser, som varit eller äro gällande för dylikt tillägg».

Med utgångspunkt från saken torde sålunda det förhållande, som berört nyss nämnda tjänstemän i Karlskrona, vara enahanda med det, vari de tre tjänstemännen vid centrala flygverkstaden å Malmen, Malmslätt, råkat, då det gäller kompensation för förhöjd dyrort i båda fallen. Tidigare av exempelvis försvarets lönenämnd påtalade skiljaktigheter mellan Karlskrona och Linköping—Malmslätt vid bedömande av denna fråga äro endast av formell natur och kunna alltså ej läggas till grund för frågans avgörande.

Med stöd av vad som sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att de e. o. befattningshavare, vilka enligt övergångsbestämmelserna i kungl. kungörelsen av

den 22 juni 1928 med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid centrala flygverkstaden å Malmen, Malmslätt, sedan den 1 januari 1930 uppburit personligt lönetillägg och som numera få räkna Linköping som förläggningssort, skola äga, att räknat fr. o. m. den 1 juli 1933 — utan att det personliga lönetillägget därför minskas — uppbära E-ortstillägg enligt de bestämmelser, som varit eller äro gällande för dylikt tillägg.

Stockholm den 20 januari 1944.

Rolf Edberg.